

Гайд (рекомендації) для НПП щодо запобігання публікаціям у хижацьких виданнях

Київ-2025

Гайд: Що таке хижацьке видання?

Хижацькі видання – це видання, які імітують науковий журнал й ігнорують академічні та етичні стандарти

Вони не здійснюють редакцію та перевірку наукових робіт

Вони не здійснюють якісного рецензування, обіцяють швидку публікацію

Їхня головна мета – отримання оплати за публікацію

Проблема хижацьких журналів

- **Псування репутації автора** – публікації в хижацьких виданнях знижують довіру щодо автора серед ЗВО, МОН, грантодавців. Автори із систематичними публікаціями в подібних виданнях не матимуть змоги брати участь в науково-дослідних проєктах від МОН, які в подальшому зможуть принести економічну вигоду автору
- **Втрати для ЗВО** – хижацька стаття не враховується при акредитації або оцінюванні науково-педагогічних працівників; зниження довіри до ЗВО, де працює автор
- **Ризик плагіату** – роботи авторів можуть бути привласнені або використані без згоди автора
- **Занепад авторства** – статті в хижацьких виданнях не індексуються в авторитетних базах (Scopus, WoS), тому не цитуються у світовій науці
- **Фінансові ризики** – автор може стати жертвою шахрайства або викрадення банківських даних. Автор має сплатити публікаційний внесок до подання статті, причому ця оплата є саме платою за публікацію, а не за подання матеріалу

Як розпізнати хижацьке видання

Хижацькі видання зазвичай маскуються під справжні наукові журнали.

Щоб не потрапити на гачок, зверніть увагу на типові ознаки, за якими їх легко розпізнати:

- **Сумнівний сайт** — неякісний дизайн, граматичні помилки, відсутність ISSN або контактів видавця та редакційної колегії
- **Обіцянка швидкої публікації** — пропозиції миттєвого прийняття для опублікації чи рецензії за 3 дні без реального наукового відбору
- **Нереалістично широкий профіль** — одине видання охоплює десятки різних галузей науки
- **Редакційна колегія без науковців** — відсутні або вигадані члени редколегії, немає афіліацій чи наукових профілів
- **Нечіткі контакти** — вказано лише поштову скриньку чи адресу, які не дають змогу ідентифікувати організаторів
- **Відсутність у перевірених базах** — видання не індексується в Scopus, Web of Science чи DOAJ
- **Перелік послуг** — видання не зазначає наявності будь-яких зборів за публікацію, рецензування чи подання статті, однак після подання рукопису з автора все ж вимагають оплату
- **Зміст видання** — одна і та ж стаття з'являється в декількох виданнях. Видання публікує матеріали, що не мають наукового характеру, зокрема есе або псевдонаукові роботи.
- **Відсутність рецензування** — є очевидні ознаки того, що рецензування фактично не здійснюється, хоча видання позиціонує себе як "рецензований"

Чеклист для того, щоб вберегти себе від хижацьких видань

Для того, щоб перевірити видання на “хижацькість”, пропонуємо пройти по пунктах відповідності до встановлених вимог:

- ☐ Назва журналу є у офіційних базах даних (Scopus, Web of Science, DOAJ, ERIH Plus)
- ☐ Назва журналу збігається з тією, що вказана на сайті видавця (без орфографічних помилок, клонів або доменів, схожих на відомі журнали)
- ☐ ISSN журналу дійсний (перевір через <https://portal.issn.org>)
- ☐ На сайті є контактні дані, включно з реальною поштовою адресою, телефоном і e-mail не на безкоштовному домені (не Gmail, Yahoo тощо)
- ☐ Склад редакційної ради чітко вказаний (імена, установи, країни)
- ☐ У списку немає підозрілих або вигаданих осіб, або людей, які не знають, що вони там зазначені
- ☐ Описано чітку процедуру рецензування (етапність), із зазначенням термінів та критеріїв
- ☐ Не обіцяють надто швидке рішення (наприклад, “публікація за 3 дні”)
- ☐ Вказано етичну політику журналу (COPE, конфлікт інтересів, плагіат, відкликання статей)
- ☐ Інформація про публікаційні збори відкрита та прозора
- ☐ Плата не стягується до прийняття статті
- ☐ Вартість не є підозріло низькою або навпаки — надто високою без пояснень
- ☐ Журнал не обіцяє швидке публікування без належного рецензування
- ☐ Не надсилає агресивно e-mail-запрошення на публікацію чи редагування
- ☐ Назва журналу не імітує відомий бренд (наприклад, Nature Science Journal)
- ☐ На сайті є чітка інформація про власника, політики чи ліцензії

Як діяти, якщо вже опублікувався в хижацькому журналі

Якщо Ви виявили, що Ваша стаття була опублікована у хижацькому або сумнівному журналі:

1. зафіксуйте факт публікації (скріншоти, DOI, дата публікації, листування з видавцем);
2. надішліть офіційний лист на електронну адресу видання з вимогою вилучити публікацію з вебсайту журналу та зупинити подальше її поширення. У листі зазначте, що видання порушило академічні стандарти або не дотрималося умов, заявлених при поданні статті (наприклад, відсутність рецензування, обман щодо індексації тощо);
3. повідомте кафедру або відділ забезпечення якості освіти / Центр підтримки технологій та інновацій;
4. не включайте цю статтю до звітності, атестаційних документів чи переліку публікацій для здобуття звання чи ступеня;
5. надалі перевіряйте наукові видання через офіційні бази (Scopus, WoS, DOAJ).

Корисні посилання

Ресурси для перевірки журналів:

- ◆ Scopus Sources List - <https://www.scopus.com/sources>
- ◆ Web of Science Master Journal List - <https://mjl.clarivate.com/home>
- ◆ DOAJ – Directory of Open Access Journals - <https://doaj.org/>
- ◆ Beall's List - <https://beallslist.net/>
- ◆ COPE – Committee on Publication Ethics - <https://publicationethics.org/>

Залишилися питання? Отримайте безкоштовну консультацію з питань інтелектуальної власності та академічної доброчесності зручним для вас способом:

 +38 097 56 044 06
 tisc@kai.edu.ua
 Кабінет 1.119

© Гайд (рекомендації) для НПП щодо запобігання публікаціям у хижацьких виданнях розроблений фахівцями Центру підтримки технологій та інновацій (TISC) ДУ KAI